

گلچینی از مصاحبه رسانه‌های خارجی با آیت الله العظمی صانعی در دهه ۸۰

شبکه T.S.I سوئیس (بخش ایتالیایی زبان‌ها) در تاریخ ۱۳۸۵/۳/۱۷

ت.س.آی
در هفدهمین سالگرد ارتحال امام خمینی، میراث با ارزشی که از ایشان باقی مانده است چیست؟

بنده بهترین و ارزنده ترین میراث امام(س) را آگاهی دادن به افراد و ارزش دادن به انسان‌ها در گفتار و عمل می‌دانم و اینکه جامعه را متوجه ساخت که باید آگاه بشود، هم آگاهی داد و هم یاد داد که باید بیش از پیش آگاه شد و دوم این که مردم را به صحنه آورد. فرمود: همه امور مردم با خود مردم است، یعنی همه امور باید با رأی اکثریت مردم باشد، به جای عقل فردی بر عقل جمعی تکیه کرد و آن را ترویج نمود.

ت.س.آی
شما فکر می‌کنید مردم ایران تا چه حد اسلام را به طور عملی پیاده می‌کنند؟

در ایران مردم علاقه مند به اسلام هستند و توده مردم اسلام را در زندگی خود پیاده می‌کنند، البته بین یک جمعیت هفتاد میلیونی افرادی هم هستند که عمل نمی‌کنند ولی بسیار اندک و انگشت شمارند و اگر فکر می‌کنند که اسلام در ایران خوب پیاده نمی‌شود، منشأ این اشتباه، این است که مردم مسلمان ایران، آگاه هستند و زیر بار هر حرفی نمی‌روند، استبداد را نمی‌پذیرند، خود محوری را نمی‌پذیرند، در حالی که دیروز مسلمانان استبداد را می‌پذیرفتند، این تصور که ملت ایران نسبت به اسلام کمبود دارد یا اسلام را خوب پیاده نمی‌کند، اشتباه است. شما سراغ دانشگاه‌ها و مراکز علمی مملکت بروید می‌بینید آنجا باز هم اندیشه‌ها و دیدگاه‌های امام خمینی که برگرفته از اسلام می‌باشد، مطرح است، ولو با بعضی از کارها ممکن است مخالف باشند، اما امام و اندیشه اسلامی را قبول دارند.

ت.س.آی
یک سال از ریاست جمهوری آقای احمدی نژاد می‌گذرد. شما نسبت به عملکرد ایشان چطور قضاوت می‌کنید؟

در حال حاضر نمی‌توان قضاوت کرد، هنوز کار چشمگیری انجام نشده است، معمولاً کارشناسان پس از پایان یک دوره ریاست جمهوری اوضاع سیاسی - اجتماعی و اقتصادی را تجزیه و تحلیل می‌کنند و قضاوت کلی خود را درباره آن دوره بیان می‌کنند.

شما از این وضعیت راضی هستید؟

راضی بودن یا نبودنمان اثری ندارد، باید ببینیم تا پایان دوره ریاست جمهوری ایشان چه کارهای اساسی در جامعه انجام می‌شود.

آقای احمدی نژاد نظرانی دارند مثل این که اسرائیل باید از صحنه روزگار محو شود؟

این حرف‌های بزرگ را از خود گوینده باید پرسید، ولی به طور کلی اسلام اجازه نمی‌دهد که آدم با یک ملتی درگیر بشود و خواستار نابودی یک ملت باشد و خودش هم بعد حرفش را توجیه کرد. «گفت: من غرضم رأی گیری

اتم را برای هر ملت و دولتی گناه می‌داند چه برسد به استفاده از آن، اصلاً داشتن آن را گناه می‌داند؛ هیچ قدرتمندی و هیچ انسانی حق ندارد بمب اتم را بسازد و نگه دارد، چون داشتن آن سبب می‌شود انسان‌های بی گناهی به خاک و خون کشیده بشوند، محیط زیست به خطر بیفتد، گیاهان صدمه ببینند، زمین و جانداران اذیت بشوند، حتی نسل‌های آینده.

آیا از نظر اسلام ایران می‌تواند بمب اتمی داشته باشد؟
ایران اسلامی یا هر مملکتی از نظر اسلام، نباید بمب اتمی

در ایران مردم علاقه مند به اسلام هستند و توده مردم اسلام را در زندگی خود پیاده می‌کنند، البته بین یک جمعیت هفتاد میلیونی افرادی هم هستند که عمل نمی‌کنند ولی بسیار اندک و انگشت شمارند و اگر فکر می‌کنند که اسلام در ایران خوب پیاده نمی‌شود، منشاء این اشتباه، این است که مردم مسلمان ایران، آگاه هستند و زیر بار هر حرفی نمی‌روند، استبداد را نمی‌پذیرند، خود محوری را نمی‌پذیرند.

داشته باشد، ولو دیگران با بمب اتمی به آن حمله کنند، چون اسلام راهش را چنین می‌داند که اگر دیگران حمله کردند و این گناه بزرگ را مرتکب شدند هر حکومتی باید ملت خودش را به نحوی ساخته باشد که آن بیگانه نتواند بیاید آنجا حکومت کند. فرضاً، خدای ناخواسته، با بمب اتمی به ایران حمله کردند ولی باید حکومت ایران ملت خودش را به گونه‌ای بسازد اگر آن دولت خواست بیاید اینجا حکومت کند نتواند و لذا در جنگ عراق آن‌ها به شهرهای ما حمله می‌کردند ولی ما به شهرهای عراق حمله نمی‌کردیم.

آیا به قوانین بین المللی که کشورهای دیگر اهمیت می‌دهند ایران اهمیت می‌دهد؟

به بعضی از آن‌ها که اهمیت می‌دهد، مثلاً همین بمب اتم که می‌گویند ما نمی‌خواهیم بسازیم به بعضی‌های دیگر هم معلوم نیست، حکومت‌های دیگر هم همین نحو هستند، حالا همه که به منشور سازمان ملل عمل نمی‌کنند تا یک

اولین باری که این صحبت آقای احمدی نژاد را شنیدید چه فکری کردید؟

از قبل پیش بینی می‌کردیم احتیاج به فکر بعدی نداشت.

آیا فکر می‌کنید ایران به انرژی هسته‌ای نیاز دارد؟

من از ابتدا گفتم حکومت‌ها با هم کنار می‌آیند حالا هم می‌گویم بالاخره با هم توافق می‌کنند و برخورد مسالمت آمیز می‌کنند دولت‌ها درگیر نمی‌شوند، بلکه با هم می‌سازند و درست هم هست که با هم درگیر نشوند، چون به ضرر ملت‌ها تمام می‌شود.

فکر می‌کنید نظر اسلام راجع به وجود بمب اتمی چیست؟

روشن است، من بارها عرض کردم اسلام اصلاً داشتن بمب

جایی عمل می کنند.

با چند نفر از جوانان صحبت کردم که همگی می گویند آزادی نداریم؟

از آنجا که معمولاً جوانان در گفتار و رفتار صداقت دارند، این نظر آنان قابل توجه است و مسئولان کشور باید در مورد دغدغه های فکری و نگرانی های آنان که یکی از بدیهی ترین آن ها آزادی است، چاره اندیشی کنند.

در اتوبوس می بینم خانم ها عقب می نشینند آقایان جلو، این چه دلیلی دارد؟

رسم بوده است، فرقی نمی کند - حتی در نماز جماعت به فتوای امام خمینی (سلام الله علیه) زن و مرد می توانند

از آنجا که معمولاً جوانان در گفتار و رفتار صداقت دارند، این نظر آنان قابل توجه است و مسئولان کشور باید در مورد دغدغه های فکری و نگرانی های آنان که یکی از بدیهی ترین آن ها آزادی است، چاره اندیشی کنند.

مگر اسلام طرفدار آزادی نیست؟

در اسلام همه آزاد هستند، نمی شود جلوی کسی را گرفت، نه زبان کسی را می شود بست، نه قلم کسی را می توان شکست.

اما در ایران این اتفاقات هست؟

بله، متأسفانه اتفاق افتاده است، اما همان طور که توضیح دادم مسئولیت این کارها بر عهده ی مسئولان ذیربط است.

یعنی شما هیچ کاری نمی توانید انجام دهید؟

به جز فرهنگ سازی هیچ کار دیگری نمی توان کرد، همین گفتگوی با شما و انعکاس آن در رسانه های خارج از ایران خیلی مؤثر است. گرچه احتمال دارد در آینده شرایط سخت تری به وجود آید و جلوی برخی آزادی ها را بگیرند و شرایط نسبت به قبل هم بدتر شود.

ولی بقیه قبول نمی کنند و جوانان در ایران راضی نیستند؟

آری همین طور است، برخلاف گروه اندکی که ممکن است از وضع موجود راضی باشند، تعداد قابل توجهی از گروه های مختلف جامعه از این وضعیت ناراضی هستند.

به نظر شما که یک راهنمای بزرگ مذهبی هستید، چه کاری باید کرد؟

این بستگی به خواست مسئولین دارد، ولی وقتی مسئولین نمی خواهند نمی توان کاری کرد قدرت دست آنهاست.

آیا اسلام می تواند با مجامع دیگر گفتگو داشته باشد، بدون

کنار هم نماز بخوانند - سنت بوده، سنت دینی قطعی نیست، این موضوع بیشتر به خاطر رعایت حقوق خانم ها بوده است.

حالا این رسم را می شود عوض کرد که خانم ها جلو بنشینند؟

آری، چنانچه بخواهند عوض کنند، می توانند. این بخشی از فرهنگ جامعه است.

به نظر شما چرا یک سری روزنامه ها و سایت های اینترنتی تعطیل شدند؟

این تعطیلی به دست ما نبوده است و آنان که تعطیل کردند باید جواب بدهند، ما می گوییم همه ی انسان ها آزادند حرفشان را بزنند، بنده به عنوان یک مسلمان و اسلام شناس می گویم.

برای چه این اتفاقات در کشور می افتد؟

تصمیم مسئولین است.

هفتاد درصد جمعیت کشور را جوانان تشکیل داده اند، چه تصمیمی برای آن ها در نظر گرفته شده؟

تصمیم گیری و برنامه ریزی برای جامعه و خصوصاً نسل جوان به عهده مسئولین کشور می باشد و آنان هستند که برای این امور تصمیم نهایی را می گیرند، اما بنده به جوانان امیدوارم چرا که به حرف های ما گوش می دهند و به ما لطف دارند، البته مشروط به اینکه صاحبان قدرت مانع رشد استعداد آنان نشوند.

این که جنگ باشد؟

اسلام اصلاً با جنگ و ترور مخالف است؛ تاریخ اسلام از جنگ و ترور مبراست، تاریخ نهضت اسلام و دوران معاصر را ما از امام می‌توانیم بگیریم، امام خمینی در طول مبارزات هیچ‌گاه مبارزه مسلحانه را اجازه نداد و حتی در مورد ترور حسنعلی منصور نخست‌وزیر وقت نیز ایشان اجازه نداده بود،

امام می‌فرمود: باید با حرف و منطق کار را پیش برد و اسلام هم این‌گونه است؛ اسلام می‌گوید دولت مردان باید به نحوی کشور را اداره کنند که همه‌ی طبقات مردم آن‌ها را

دوست بدارند و این امکان پذیر است که کسی قدرت دستش باشد و مردم هم او را دوست بدارند کما این که امام امت این نحو بود، وقتی از تبعید آمد پنج میلیون نفر از او استقبال کردند و هنگامی که از دنیا رفت - بعد از جنگ تحمیلی هشت ساله که این همه ما شهید دادیم - باز هم دو برابر زمان استقبال در تشییع جنازه‌ی او شرکت کردند، پس می‌شود آدم قدرت داشته باشد و محبوب مردم باشد.

در ایران هم جوانانی وجود دارند که می‌خواهند راجع به اسلام صحبت کنند و نظرشان را بگویند، آیا به آن‌ها اجازه داده می‌شود؟

در حد کامل، فکر نمی‌کنم، بنده وقتی ملاحظه می‌کنم که در ارائه دیدگاه‌ها و نظرات خیلی آزاد نیستیم، آن‌ها قطعاً از این امکان برخوردار نیستند. وقتی سه روز قبل آقای هاشمی می‌خواهد در صحن حضرت معصومه علیها السلام صحبت کند، سخنرانی او را به هم می‌زنند با آن که جزء ارکان این مملکت است؛ جوانان و دیگر اقشار مردم چطور می‌خواهند حرفشان را بزنند؟!

راجع به قوانین حاکم در کشور فکر نمی‌کنید مشکلاتی وجود داشته باشد؟

بله، قوانین مشکلاتی دارد که باید اصلاح شود، اگر زمان امام بود - ما هم در خدمت ایشان بودیم - اصلاح می‌شد.

برای بهتر شدن آینده کشورتان امیدوار هستید؟ آری، اگر اجازه فرهنگ سازی بدهند، این امید هست.

چطور می‌توانید فرهنگ سازی کنید؟

در این زمینه یا باید اشخاص حاضر باشند به خاطر فرهنگ سازی، هزینه پرداخت نمایند و سختی را تحمل کنند و یا به صورت تدریجی و آرام گام بردارند تا عکس‌العمل تندی به همراه نداشته باشد؛ ولی اگر رده‌های بالای قدرت نخواهند، امکان پذیر نخواهد بود. اگر قدرتمندان مثل امام بخواهند فرهنگ سازی بشود، فرهنگ سازی می‌شود، و این کار عملی خواهد شد.

به نظر شما آیا قدرتمندان می‌خواهند که تغییری به وجود آید؟

خیلی از قدرتمندان نمی‌خواهند تغییرات بوجود آید.

شما خودتان چی؟

عرض می‌کنم بنده خواهان انجام تغییرات هستم و علیرغم نداشتن امکانات و تحمل مشکلات خیلی کار کردیم، همین مصاحبه‌ها و گفتگوی با خبرنگاران بخشی از تلاش ما بوده است، با توجه به این که چند سال قبل بعضی از خبرنگارانی که می‌خواستند با ما مصاحبه کنند دستگیر شدند و به زندان افتادند.

فکر می‌کنید این کار با مبانی جمهوری اسلامی منافات ندارد؟

شکی نیست که منافات دارد، ولی چه کار می‌توان کرد، یک اقدام خوبی که در خارج از ایران انجام شده و خیلی اثرگذار بوده همین است که تلاش‌هایی که روزنامه نگاران، خبرنگاران، و طرفداران حقوق بشر در ایران انجام داده‌اند را معرفی و تشویق کنید، مانند همین اعطای جایزه قلم که به عنوان روزنامه نگار و یا... در نقاط مختلف از آنها تقدیر می‌کنند، خیلی مؤثر است.